

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

TÜK szám: 31/4-138/2022.

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

Érvényességi idő: 2022. november 21. 11:00 óra

Minősítő neve: Mészáros László

Beosztása: főosztályvezető

Készült: 1 eredeti és 0 fm. példányban

Egy példány: lap

Kapják elosztó szerint.

Ez a: sz. fm. példány

É

**04115002 Vállalkozási mérlegképes könyvelő
szakképesítés**

**Képesítő vizsga
Írásbeli vizsgatevékenysége**

**B) Pénzügyi kimutatások összeállítása, elemzése és
ellenőrzése**

Időtartama: 180 perc

A vizsga ideje: 2022. november 21. 8:00 óra

Segédeszköz: Az írásbeli vizsga során kizárólag a vizsgaközpont által biztosított eszközök használhatók (nem programozható számológép), egyéb segédeszköz használata nem engedélyezett.

P. H.

2022. november

FIGYELMEZTETÉS!

Az értékelést az útmutatóban meghatározottak szerint kell elvégezni. Az útmutatóban javasolt részpontszámokat tovább bontani nem szabad, tehát a javasolt pontszám a vizsgázó feladatmegoldására vagy megadható – helyes megoldás esetén – vagy nem, kivéve ha az értékelési útmutató arra az adott feladatnál részpontszám adására lehetőséget ad. A halmozódó hibák csak akkor vehetők figyelembe, ha a javítási-értékelési útmutató arra utal.

Abban az esetben, ha halmozódó hiba van, akkor a pontozásban csak a hiba keletkezési helyén nem adunk pontot, de a hiba következményét szaggatott piros aláhúzás mellett pontozzuk amennyiben a továbbhozott hiba mellett a megoldás többi része helyes. (Két hiba esetén már pont a halmozódó hibákra nem adható!)

Amennyiben a vizsgázó a javítást nem szabályosan végezte, nem látott el kézjeggyel (szignóval) minden javítást, az útmutatóban jelölt pontszám részére nem adható meg!

I. Beszámoló összeállítása (11,5 + 4,5 + 3 + 7 + 4 = 30 pont)

Egy vállalkozás forgalmi kimutatásából az alábbi részletet ismerjük a tárgyévre:

Főkönyvi számla	Nyitó		Időszaki forgalom		Záró	
	Tartozik	Követel	Tartozik	Követel	Tartozik	Követel
Minőségbiztosítás BÉ	200				200	
Minőségbiztosítás TSZÉCS		80		40		120
Gyártmányfejlesztés BÉ	600		160		760	
Gyártmányfejlesztés TSZÉCS		0		100		100
Szoftver használati jog BÉ	500		300	50	750	
Szoftver használati jog TSZÉCS		180	30	210		360
Szoftver használati jog ÉH	40		10		50	
Saját szoftver BÉ	300		60		360	
Saját szoftver TSZÉCS		170		110		280
Saját szoftver TFÉCS		30	10			20
Cégmenték BÉ	400				400	
Cégmenték TSZÉCS		120		40		160
Immateriális javak előlege	150			30	120	

Alkalmazott rövidítések: BÉ: bruttó érték; TSZÉCS: terv szerinti értékcsökkenés
ÉH: érték helyesbítés TFÉCS: terven felüli értékcsökkenés

Feladatok:

a) Állítsa össze a vállalkozás éves beszámolójának Immateriális javak mérlegrészletét!

Mérlegrészlet, 20X1. december 31.

(ezer Ft)

Megnevezés	Nyitó	Záró
I. Immateriális javak	1 610	1 600
1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke	120	80
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	600	660
3. Vagyoni értékű jogok	320	390
4. Szellemi termékek	100	60
5. Üzleti vagy cégérték	280	240
6. Immateriális javakra adott előlegek	150	120
7. Immateriális javak érték helyesbítése	40	50

Minden helyes kitöltés (pontos szöveg és érték is) 0,5 pont, összesen 23 * 0,5 = 11,5 pont.

- b) Állítsa össze a vállalkozás mérlege Saját tőkéjének azon sorait, amelyeknek közvetlenül van kapcsolata az előző immateriális javakkal!

Mérlegrészlet, 20X1. december 31.

(ezer Ft)

Megnevezés	Nyitó	Záró
D. Saját tőke		
V. Lekötött tartalék	720	740
VI. Értékelési tartalék	40	50
1. Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	40	50

Minden helyes kitöltés (szöveg és érték is) 0,5 pont, összesen $9 * 0,5 = 4,5$ pont.

A **Szoftver használati joggal** a tárgyévben csak készpénzes vásárlás, elhasználódás elszámolása és 24 eFt készpénzes értékesítés történt. (Az adóhatásokkal nem kell - most - foglalkoznia.)

- c) Mutassa be, hogy a **Szoftver használati joggal** kapcsolatban milyen **Eredménykimutatás** sorok lesznek érintettek a tárgyévben! (Az összesítő sorokat nem kell feltüntetnie.)

Összköltséges ("A" típusú) eredménykimutatás, 20X1. év

(ezer Ft)

Megnevezés	Bázis év	Tárgy év
III. Egyéb bevételek		4
VI. Értékcsökkenési leírás		210

Minden helyes kitöltés (pontos szöveg és érték is) 0,5 pont, összesen $4 * 0,5 = 2$ pont.

Az egyéb bevételek összegének levezetése: $24 - (50 - 30) = + 4$ eFt (+1 pont)

- d) A **Szoftver használati joggal** összefüggésben mi jelenik meg a vállalkozás magyar Számviteli törvény szerinti Cash flow kimutatásában a tárgyidőszakban? (Melyik kategória, melyik sor, milyen érték? (A kategóriák összesítését nem kell elvégeznie.)

I. Működési cash flow

1a. Adózás előtti eredmény: – 206 (lásd Eredménykimutatás összhatása)

1. Korrigált adózás előtti eredmény: – 206

2. Elszámolt amortizáció: +210

5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye: – 4

II. Befektetési cash flow

14. Befektetett eszközök beszerzése: – 300 (Forgalmi kimutatásból)

15. Befektetett eszközök eladása: + 24

Minden helyes kitöltés (szöveg és érték is) 0,5 pont, összesen $14 * 0,5 = 7$ pont.

A Cash flow kimutatás sornál nem csak a szó szerintire megnevezésére jár pont, akkor teljes pontszám jár, ha tartalmilag jó az elnevezés (pl. értékcsökkenés).

e) Könyvelje a **Saját szoftverrel** kapcsolatos főkönyvi számlák következő évi nyitását technikai számla segítségével, Ny) hivatkozással jelölve!

1. Saját szoftver BÉ		1. Saját szoftver TSZÉCS		1. Saját szoftver TFÉCS	
Ny)	360		Ny)	280	
					Ny)
					20
		4. Nyitómérleg számla			
		Ny)	300	Ny)	360

Összesen $4 * 1 = 4$ pont. Pontszám csak a nyitómérleg számla helyes használatával adható.

II. Esszé példa (11,5 + 11 = 22,5 pont)

II/A. feladat (11,5 pont)

Mit jelent az a helyzet, ha a könyvvizsgáló korlátozó záradékot ad ki?

Két helyzetben kell a könyvvizsgálónak korlátozott véleményt (korlátozó záradékot) kibocsátania.

1. Ha elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítéka van arra, hogy vannak önmagukban vagy összességében lényeges hibás állítás(ok), azonban azok nem átfogóak a pénzügyi kimutatások szempontjából

vagy

2. Nem tudott elegendő és megfelelő bizonyítékot szerzeni vélemény megalapozásához, de azt a következtetést le tudja vonni, hogy a fel nem tárt, esetlegesen hibás állítások ugyan lényegesek lehetnek, de azok nem lehetnek átfogóak.

Pontozás: Mindkét esetkörre le kell tudni írni saját szavakkal. A két esetkör említése már pontot ér. A pontok a két eset között egyenlően oszlanak meg, a teljeskörű válasz esetén lehet maximális pontot adni. Hiányos vagy hibás válasz esetén a pontszámot alkalmasan csökkenteni kell, a javító tanár a csökkentés mértékét indokolja.

II/B. feladat (11 pont)

Milyen vizsgálati módszereket alkalmazna értékpapírok kapcsán, ha arról akar meggyőződni, hogy az éves beszámolóban jól szerepelnek-e?

Több releváns állítás is elképzelhető, amelyeket biztosan említeni kell a létezés és az értékelés (pontosság), illetve a besorolás.

A létezéssel kapcsolatban elvégzendő lehetséges feladatok:

- értékpapír letéti igazolás
- értékpapír fizikai megtekintése (ha fizikai a papír)

Az értékeléssel (pontossággal) kapcsolatos lehetséges feladatok:

- tőzsdei, egyéb nyilvános piaci árfolyam megszerzése
- piaci tranzakciók megfigyelése
- kibocsátó pénzügyi helyzetének elemzése, illetve (részesedés esetén) a piaci érték értékelési modellből történő levezetése
- kibocsátó beszámolójának elemzése

Besorolással kapcsolatosan:

- értékpapír lejáratának vizsgálata (ha értelmezhető)
- a társaság szándékának vizsgálata, erről nyilatkozat vagy
- a múltbeli trendek vizsgálata

Pontozás: Minden helyes szempont 2-2 pontot ér, maximum 11 pont adható. A fenti megoldások mellett lehetnek egyéb helyes módszerek is.

III. Számítási feladatok (7 + 17 + 36 = 60 pont)

III/A. feladat (2 + 5 = 7 pont)

Egy vállalkozás üzemi költségének a költségjellemzője a gépóra, a reagálási foka 0,6. A bázis időszakban 52 000 eFt volt a költség, amelyhez 10 000 gépóra kapcsolódott. A tárgyidőszakra 8 000 gépóra felhasználását tervezték a cégnél.

Feladat:

a) *Határozza meg a tárgyidőszakra tervezett költséget!*

b) *Elemesse a tárgy és bázis időszaki üzemi költség eltérését (szövegesen is), amennyiben a tárgyidőszakban a tényleges költség 54 000 eFt lett!*

a) Ktgjellemző (mó) változása: $8\,000 / 10\,000 = 0,8 \rightarrow -20\%$ **(1 pont)**

Tervezett üzemi ktg.: $52\,000 * (1 + 0,6 * (-0,2)) = 45\,760$ eFt **(1 pont)**

vagy $52\,000 * 0,6 * 0,8 + 52\,000 * (1 - 0,6) = 45\,760$

b) Teljes költségeltérés: $54\,000 - 52\,000 = +2\,000$ eFt **(1 pont)**

Indokolt költségeltérés: $45\,760 - 52\,000 = -6\,240$ eFt **(1 pont)**

Egyéb költségeltérés: $54\,000 - 45\,760 = +8\,240$ eFt **(1 pont)**

Bázisidőszakról tárgyidőszakra az üzemi költség összesen 2 000 eFt-tal nőtt, amelyből a gépóra (mint költségjellemző) csökkenésével 6 240 eFt csökkenés lenne magyarázható, viszont 8 240 eFt-os növekedést okoztak más, nem tervezett tényezők (költségjellemzőn kívüliek). **(2 pont)**

III/B. feladat (14 + 3 = 17 pont)

Egy vállalkozás – a logisztikai folyamatokban tapasztalható problémák miatt – a következő havi kínálatát szeretné optimalizálni. A vállalkozás háromféle változatban állítja elő termékeit (alap, közép, prémium). A korlátot jelenleg egyedül a rendelkezésre álló alapanyag jelenti, amelyből 36 000 kg áll rendelkezésre a következő időszakra. Az alábbi adatokat gyűjtötték össze a tervezéshez:

Megnevezés	alap	közép	prémium
Eladási ár (eFt/db)	500	600	800
Közvetlen önköltség (eFt/db)	540	580	620
Fajlagos anyag felhasználás (kg/db)	0,2	0,25	0,3
Eladható mennyiség (edb)	300	50	20
ebből jogszabály miatt kötelező mennyiség (edb)	100	nincs	nincs

A jogszabályi előírás miatt kötelező mennyiséget mindenképpen teljesíteni tervezi a cég. (A vállalkozásnál állományváltozást nem terveznek a következő időszakra.)

Feladatok:

a) *Határozza meg a vállalkozás optimális termék összetételét a nyereség maximalizálását figyelembe véve!*

b) *Mekkora az így elérhető Bruttó eredmény (fedezeti összeg)?*

Megnevezés	alap	közép	prémium	
Eladási ár (eFt/db)	500	600	800	
Közvetlen önköltség (eFt/db)	540	580	620	
Fajlagos fedezet (eFt/db)	$500 - 540 = -40$	$600 - 580 = +20$	$800 - 620 = +180$	3 pont
Fajlagos anyag felhasználás (kg/db)	0,2	0,25	0,3	
Szűk erőforrásra jutó fedezet (eFt/kg)	$-40 / 0,2 = -200$	$+20 / 0,25 = +80$	$+180 / 0,3 = +600$	3 pont
Jövedelmezőségi rangsor	III.	II.	I.	1 pont

Szűk erőforrás szétosztása:

Kötelező (alap): $100 \cdot 0,2 = 20$ ekg **(1 pont)**

marad: $36 - 20 = 16$ ekg **(1 pont)**

I. prémium: $20 \cdot 0,3 = 6$ ekg; marad: $16 - 6 = 10$ ekg **(2 pont)**

II. közép: $50 \cdot 0,25 = 12,5$ ekg, nem fér bele; $10 / 0,25 = 40$ edb **(2 pont)**

Optimális termékösszetétel:

alap 100 edb; közép 40 edb; prémium 20 edb **(1 pont)**

Mekkora az így elérhető Bruttó eredmény (fedezeti összeg)?

alap $100 \cdot (-40) = -4\,000$ eFt

közép $40 \cdot 20 = 800$ eFt

prémium $20 \cdot 180 = 3\,600$ eFt

Összesen: 400 eFt (3 pont)

III/C. feladat (24 + 12 = 36 pont)

A vállalkozás tevékenysége kétféle késztermék előállításából és értékesítéséből áll. Az elmúlt két év eredménykimutatásából az alábbi adatokat ismerjük.

	Bázis időszak		Tárgy időszak	
	„A”	„B”	„A”	„B”
Értékesítés nettó árbevétele (eFt)	50 000	40 000	63 000	48 000
Értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége (eFt)	32 000	29 000	42 000	33 600

A késztermék értékesítés (tárgyi súlyozású) árindexe az „A” terméknel 140 %-os, a „B” terméknel 125 %-os volt a két év vonatkozásában.

Feladat:

a) Végezze el a vállalkozás fedezeti összegének (bruttó eredményének) utólagos nagyvonalú elemzését (láncmódszeres felbontás)! A volumenhatás szétbontásához az átlagos fedezeti hányadot használja!

b) Szövegesen is értékelje a kiszámolt eltéréseket!

Megnevezés (11 * 1 = 11 pont)	Bázis időszak (0;0)	Fiktív (1;0) (bázis szintű tárgy)	Tárgy időszak (1;1)
Árbevétel (eFt)	50 000 + 40 000 = 90 000	*45 000 + 38 400 = 83 400	63 000 + 48 000 = 111 000
Ért. elsz. kvetlen. önktg. (eFt)	32 000 + 29 000 = 61 000	**28 800 + 27 840= 56 640	42 000 + 33 600 = 75 600
Fedezeti összeg (eFt)	90 000 – 61 000 = 29 000	83 400 – 56 640 = 26 760	111 000 – 75 600 = 35 400
Fedezeti hányad	29 000 / 90 000 = 0,322222222	26 760 / 83 400 = 0,3208633091	erre nincs szükség

*Fiktív árbevétel: „A” 63 000 / 1,4 = 45 000; „B” 48 000 / 1,25 = 38 400 (2 pont)

**Értékesítés volumenindexe: „A” 45 000 / 50 000 = 0,9; „B” 38 400 / 40 000 = 0,96 (2 pont)

Fiktív önktg.: „A” 32 000 * 0,9 = 28 800; „B” 29 000 * 0,96 = 27 840 (2 pont)

Fedezeti összeg változása: $\Delta F\ddot{o} = 35\,400 - 29\,000 = + 6\,400$ eFt (1 pont)

Volumen változás hatása: $q_{\Delta} = 26\,760 - 29\,000 = - 2\,240$ eFt (1 pont)

Tiszta volumen változás hatása:

$q_{1\Delta} = (\Sigma q_{1a_0} - \Sigma q_{0a_0}) * Fh_0 = (83\,400 - 90\,000) * 0,322222222 = - 2\,126,67$ eFt (1,5 pont)

Összetétel változás hatása:

$q_{2\Delta} = \Sigma q_{1a_0} * (Fh_{1,0} - Fh_0) = 83\,400 * (0,3208633091 - 0,322222222) = - 113,33$ eFt (1,5 pont)

Árváltozás hatása: $a_{\Delta} = 111\,000 - 83\,400 = + 27\,600$ eFt (1 pont)

Önköltség változás hatása: $\ddot{o}_{\Delta} = - (75\,600 - 56\,640) = - 18\,960$ eFt (1 pont)

Módszertanilag más levezetés is elfogadható, amennyiben azonos végeredményt sikerül kihozni.

b) Bázisidőszakról tárgyidőszakra a vállalkozás fedezeti összege összesen 6 400 eFt-tal nőtt a következő tényezőknek köszönhetően:

- az értékesített mennyiség csökkenése miatt 2 240 eFt-tal csökkent a fedezeti összeg;
 - tisztán az értékesítés mennyiségének (változatlan összetétel mellett) átlagos csökkenése 2 126,67 eFt-tal járult hozzá a fedezeti összeg csökkenéséhez;
 - az értékesítés összetétele kedvezőtlenül változott (eltolódott az értékesítés az alacsonyabb fedezeti hányadú termékek felé), ami miatt a fedezeti összeg 113,33 eFt-tal csökkent;
- az eladási egységarak növekedése következtében a fedezeti összeg 27 600 eFt-tal emelkedett;
- az értékesítés fajlagos önköltségének növekedése a fedezeti összeget 18 960 eFt-tal csökkentette.

Értékelés: minden változás értelmezése 2 pont ($6 * 2 = 12$ pont összesen), ha tartalmilag helyes a szöveges értelmezés. Pontlevonás jár, ha az értelmezésben a növekedés és csökkenés helyett csak a változás szó jelenik meg az önköltség értelmezésénél, mert ott fontos, hogy a vizsgázó felismerje az ellentétes irányt.

Amennyiben az a) részben rosszul számolt a vizsgázó, de a rossz számszaki végeredményeket szövegesen helyesen értelmezés, akkor az értelmezésre teljes pontszám jár.

IV. Ellenőrzési dokumentum készítése (12 + 25,5 = 37,5 pont)

IV/a) feladat (12 pont)

A feladat megoldásaként a vizsgázónak el kell készítenie az ellenőrzést végzők megbízólevelét.

A megbízólevél tartalmazza:

- a kiállító szervezet megnevezését, címét,
- a megbízólevél számát (iktatószámát, nyilvántartási számát),
- a „Megbízólevél” megnevezést,
- az ellenőr(ök) nevét, beosztását,
- az ellenőrzött szervezet(ek), helyszínek megjelölését, a helyszíni ellenőrzés időszakát,
- az ellenőrzés tárgyának megjelölését, az ellenőrzési programra való hivatkozást,
- a megbízólevél érvényességi idejét,
- a kiállítás keltét,
- a megbízólevél kiadmányozására jogosult aláírását (esetleg bélyegző lenyomatát).

A feladat megoldására a kidolgozás tartalmi színvonalától függően adható pont.

IV/b) feladat (25,5 pont)

Megoldásként többféle jó és elfogadható kidolgozás készíthető, de a vizsgázónak figyelembe kell vennie, hogy a vizsgált időszak (2022. december első fele), a vizsgálat ideje (2022.

december 1-15.) és a vizsgálatot elrendelő személy (vezérigazgató) a feladatban konkrétan meghatározott volt, ezek mindenképpen meg kell, hogy jelenjenek a vizsgálati programban. A vizsgázótól elvárható, hogy a vizsgálati program készítésének dátumát helyesen állapítsa meg, tehát az megelőzze a vizsgálat első napját.

A feladat egy lehetséges megoldása:

VIZSGÁLATI PROGRAM

a Tlob Zrt. (8925 Bucsuszentlászló, Vége tér 6.)
a áruk minőségi átvételével kapcsolatos vizsgálatához

I.

A vizsgálatot elrendelte:	Gáspár Olívia vezérigazgató
Vizsgált időszak:	2022. december első fele
A vizsgálat ideje:*	2022. december 1-15.
A vizsgálatot végzik:*	Pásztor Alex belső ellenőr Bakos Liliána belső ellenőr
Megbízólevél száma:*	2022/22.
(*Megjegyzés: ezek a program III. részében is szerepeltethetők.)	

A vizsgálat célja annak megállapítása, hogy:

1. Szabályszerűen történik-e a mennyiségi átvétel
2. Megfelelő-e a minőségellenőrzés
3. Szabályszerűen történik-e a minőségi átvétel
4. Megfelelő-e az adminisztratív folyamatok
5. Megfelelő-e az észlelt minőségi problémák kezelése

II. Részletes vizsgálati feladatok

1. Szabályszerűen történik-e a mennyiségi átvétel
 - ellenőrzik-e a tételek darabszámát
 - egyeztetik-e a beérkezett és a megrendelt áruk mennyiségét
 - ellenőrzik-e a szállítmányok belső tartalmát
2. Megfelelő-e a minőségellenőrzés
 - szabályosak-e az áruátvételre vonatkozó előírások
 - könnyen érthetőek-e az áruátvételre vonatkozó előírások
 - előfordul-e, hogy késedelmes áruátvétel miatt nem érvényesíthető az egyébként jogos minőségi vagy mennyiségi reklamáció a szállító felé
3. Szabályszerűen történik-e a minőségi átvétel
 - ellenőrzik-e mintavételeken (indokolt esetben teljes körűen) az átvett árukészletet
 - egyeztetik-e a beérkezett és a megrendelt áruk minőségét
 - a hibás termékeket tartalmazó szállítmányt tételesen ellenőrzik-e
 - észlelhető-e minőségromlás az áruátvételnél
 - megfelel-e az átvett árukészlet a szavatossági előírásoknak
 - az árukészlet rendelkezik-e a kötelezően előírt kellékekkel (pl. pótalkatrész, kezelési útmutató)

- betartják-e az áruátvétel során a higiéniai, egészségügyi, munkavédelmi, tűzvédelmi előírásokat
 - betartják-e az áruátvétel során a belső szabályzatban rögzített előírásokat
4. Megfelelőek-e az adminisztratív folyamatok
- megkapja-e a kereskedő a termék eredetét hitelt érdemlően igazoló okiratokat
 - megfelelően dokumentálja-e az áruátvételt a vállalkozás
5. Megfelelőek-e az észlelt minőségi problémák kezelése
- megfelelően dokumentálja-e az áruátvételt a vállalkozás
 - hiba esetén megtörténik-e a jegyzőkönyvek felvétele
 - hiba esetén megfelelően zajlik-e a hibás termék szállítójával történő egyeztetés
 - megfelelően működik-e a számla likvidáció

III. VIZSGÁLATSZERVEZÉSI FELADATOK

Az ellenőrzést a vizsgált időszak tervezett és tényleges adatai alapján kell elvégezni.

A vizsgálat során folyamatosan tájékoztatni kell az ellenőrzött részlegek vezetőjét a vizsgálat részmegállapításairól.

A vizsgálati jelentéshez csatolni kell a megalapozottságát biztosító okiratokat.

Az érdekeltekkel egyeztetett vizsgálati jelentés leadásának határideje 2022. december 21.

Bucuszentlászló, 2022. november 25.

Gáspár Olívia s.k.
vezérigazgató

Pontozás: I. Bevezető rész 6,5 pont; II. Részletes vizsgálati feladatok rész helyesen meghatározott vizsgálati feladatonként 2 pont (maximum $7 * 2 = 14$ pont); III. Vizsgálat megszervezése (módszerei) rész 5 pont.

(A feladat megoldásánál a részletes vizsgálati feladatok rész más tagolással, illetve más feladatok meghatározásával vagy a feladatok tömörebb megfogalmazásával is elfogadható. A vizsgálatot végzők meghatározása, a vizsgálat ideje és a megbízólevél száma az általános rész helyett a vizsgálatszervezési feladatok között is szerepelhet.)